

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 57/01-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. októbra 2001 prerokoval podnet Ľ. S., bytom K., zastúpeného komerčnou právničkou JUDr. M. S., bytom K., vo veci porušenia jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 487/00 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo Ľ. S. zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 487/00 **n e b o l o p o r u š e n é .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 29. júna 2001 doručené podanie Ľ. S., bytom K., ďalej len „navrhovateľ“, označené ako „Podnet“. K podnetu bolo pripojené plnomocenstvo pre komerčnú právničku JUDr. M. S. so sídlom v K., na zastupovanie navrhovateľa v predmetnej veci v konaní pred ústavným súdom.

Navrhovateľ namietal pomalý a nesprávny chod Okresného súdu Košice I svojou sťažnosťou zo 4. apríla 2001 predsedovi uvedeného súdu, ktorý na sťažnosť odpovedal 1. júna 2001 a označil ju ako nedôvodnú. Navrhovateľ podal 25. mája 1999 žalobu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe na Okresný súd Košice I.

Podľa vyjadrenia navrhovateľa Okresný súd Košice I postúpil jeho vec Okresnému súdu v Martine z dôvodu príslušnosti tohto súdu podľa sídla odporcu, hoci navrhovateľ si zvolil príslušnosť Okresného súdu Košice I podľa § 87 Občianskeho súdneho poriadku, pretože mal pracovisko v Košiciach, kde sídli aj organizačná zložka odporcu. Po vyriešení sporu o príslušnosť bolo prvé pojednávanie určené na 4. apríl 2001. Pritom vo svojom podaní navrhovateľ uviedol, že vyjadrenie odporcu – Matice slovenskej z 23. marca 2001 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2000 mu neboli doručené, ale vyzdvihol si ich na príslušnom súde 28. marca 2001, ako aj to, že namietal pomalý a nesprávny chod Okresného súdu Košice I sťažnosťou zo 4. apríla 2001 predsedovi tohto súdu, ktorý na sťažnosť odpovedal 1. júna 2001 a označil ju ako nedôvodnú. Navrhovateľ ďalej podal sťažnosť aj u predsedu nadriadeného súdu a rozšíril svoju žalobu.

Navrhovateľ oznámil ústavnému súdu, že súhlasí s tým, aby jeho podnet bol prerokovaný bez ústneho rokovania a jeho prítomnosti.

Podnet navrhovateľa bol po predbežnom prerokovaní 12. júla 2001 prijatý na ďalšie konanie v časti, v ktorej namietal pomalý chod Okresného súdu Košice I a žiadal o vyslovenie porušenia jeho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 487/00 (pôvodne sp. zn. 9 C 326/99).

Po prijatí podnetu ústavný súd vyzval Okresný súd Košice I, aby sa k prijatiu podnetu navrhovateľa vyjadril a aby zaslal ústavnému súdu predmetný spis ako podklad pre rozhodnutie. Vo svojom vyjadrení Okresný súd Košice I uviedol:

„Žalobou zo dňa 27. 5. 1999 žalobca p. S. sa domáha voči žalovanému: Matica slovenská, Nám. J. C. Hronského 1, Martin neplatnosti zrušenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe. Podľa rozvrhu práce vec bola pridelená do senátu 13 C. V rámci prípravy pojednávania súd skúmal miestnu príslušnosť a dňa 12. 7.1999 rozhodol o svojej miestnej nepríslušnosti a vec odstúpil Okresnému súdu Martin. Okresný súd Martin nesúhlasil so svojou miestnou príslušnosťou, a preto vec bola predložená podľa § 105 ods. 3 O. s. p. na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR. Po rozhodnutí NS SR vec bola vrátená Okresnému súdu Košice I dňa 12. 6. 2000. Po zabezpečení prípravy pojednávania bolo vytýčené pojednávanie na deň 4. 4. 2001 a následne 26. 9. 2001. K prietahom v konaní došlo v dôsledku rozhodovania o miestnej príslušnosti v zmysle O. s. p.“

Zároveň predseda Okresného súdu Košice I oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Preskúmaním spisovej dokumentácie ústavný súd zistil, že Okresný súd Košice I dva a pol mesiaca po podaní žaloby 6. augusta 1999 postúpil vec Okresnému súdu Martin, keď vlastne vznikol spor o miestnu príslušnosť, ktorý bol vyriešený Najvyšším súdom Slovenskej republiky 31. marca 2000. Spis sp. zn. 13 C 987/00 sa na Okresnom súde Košice I reálne (fyzicky) opäť nachádza od 12. júna 2000. Od tohto dátumu do dňa doručenia spisu na ústavný súd vykonal Okresný súd Košice I tieto úkony:

1. Dňa 28. júla 2000 vyzval Maticu slovenskú, aby sa vyjadrila k žalobe navrhovateľa.

2. Dňa 11. septembra 2000 na základe podania Matice slovenskej z 8. augusta 2000 oznámil Matici slovenskej, že ide o pôvodný návrh navrhovateľa z 27. mája 1999.

3. Dňa 2. januára 2001 oznámil Matici slovenskej na základe vznesenia jej námietky miestnej nepríslušnosti z 27. septembra 2000, že o miestnej príslušnosti už predtým rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky.

4. Dňa 1. februára 2001 určil termín prvého pojednávania vo veci (pozvánka bola vypravená 5. marca 2001).

5. Dňa 28. marca 2001 zaslal navrhovateľovi vyjadrenie Matice slovenskej, ktorá ho doručila 23. marca 2001, ako aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2000.

6. Dňa 4. apríla 2001 sa konalo prvé pojednávanie v predmetnej veci, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že sa Matici slovenskej uložila povinnosť do 5 dní oznámiť adresu svedka označeného na pojednávaní.

7. Vyjadril sa k sťažnosti navrhovateľa zo 4. apríla 2001 k pomalému a nesprávnemu chodu Okresného súdu Košice I.

8. Dňa 30. mája 2001 určil dátum ďalšieho pojednávania (pozvánka bola vypravená 23. júla 2001), a to na 26. september 2001.

9. Dňa 26. septembra 2001 sa konalo ďalšie pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že sa Matici slovenskej uložilo predložiť do 10 dní stanovky Matice slovenskej, originál knihy príchodov a odchodov za mesiac marec a apríl 1999 pre stredisko Košice a mzdový list navrhovateľa za rok 1999.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samostatným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota

(II. ÚS 47/96). Preto na splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadne svojich práv (II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98).

Pri rozhodovaní, či vo veci došlo k priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú správanie účastníka konania, právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, a spôsob, akým súd v konaní postupoval (I. ÚS 70/98).

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, podľa názoru ústavného súdu navrhovateľ vystupoval v namietanom konaní aktívne a súčinnostne.

2. Čo sa týka druhého kritéria, žaloba o neplatnosť zrušenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe nie je otázkou, ktorá by smerovala k osobitne zložitému konaniu.

3. Čo sa týka tretieho kritéria – postupu súdu v napadnutom konaní, ústavný súd vychádzal pri jeho hodnotení z dostupných podkladov, ktorými boli podnet navrhovateľa a ním predložená fotodokumentácia, vyjadrenie Okresného súdu Košice I a spis sp. zn. 13 C 487/00. Z nich vyplynulo, že celkovú dobu konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe 29 mesiacov možno rozdeliť do troch etáp:

1. etapa – od doručenia žaloby Okresnému súdu Košice I do vykonania prvého úkonu,
2. etapa – riešenie sporu o miestnu príslušnosť,
3. konanie vo veci po rozhodnutí sporu o príslušnosť.

Ústavný súd uzavrel, že trvanie prvej etapy dva a pol mesiaca je takým obdobím od doručenia žaloby do vybavenia prvého procesného úkonu, ktoré nemožno označiť za obdobie, v ktorom došlo k zbytočným priet'ahom v konaní.

Druhá etapa, v ktorej sa riešila otázka miestnej príslušnosti súdu na konanie, v trvaní v zásade 10 mesiacov (do 12. júna 2000, keď bola spisová dokumentácia v predmetnej veci doručená Okresnému súdu Košice II) je obdobím, ktorého dĺžku, resp. trvanie nemohol ovplyvniť Okresný súd Košice I, a preto sa v tomto období z objektívnych dôvodov nemohol dopustiť zbytočných priesťahov v konaní.

Tretia etapa, od 12. júna 2000 do dňa doručenia podnetu (29. júna 2001) ústavnému súdu, resp. do dňa rozhodnutia ústavného súdu, je obdobím, v ktorom sa realizovalo konanie o žalobe navrhovateľa na Okresnom súde Košice I a na základe prehľadu úkonov smerujúcich k odstráneniu právnej neistoty navrhovateľa (uvedené v časti I) ústavný súd uzavrel, že Okresný súd Košice I sa nedopustil zbytočných priesťahov v konaní, tak ako to označil navrhovateľ. Okresný súd Košice I sa pri svojich procesných úkonoch spravoval Občianskym súdnym poriadkom, dal možnosť vyjadriť sa k veci obidvom účastníkom konania (vyjadrenie žalovaného v tomto konaní mu bolo doručené 20. marca 2001) a nariadené pojednávania odročil v obidvoch prípadoch z dôvodu zadováženia si ďalších podkladov pre rozhodnutie. Keďže tieto procesné úkony plynulo smerovali k odstráneniu právnej neistoty navrhovateľa, dobu potrebnú na ich vykonanie nemožno hodnotiť ako zbytočné priesťahy v konaní. Preto ústavný súd rozhodol, že základné právo navrhovateľa upravené v čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 487/00 porušené nebolo.